

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Viite: lausuntopyyntöne 17.4.2018 (OKM/15/010/2018)

Asia: Luonnos opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetun asetuksen muuttamisesta

Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU ry kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta lausua otsikossa mainittuun asetuseräilyyn liittyen sekä lausuu opetus- ja kulttuuriministeriölle kunnioittaen seuraavaa:

Opiskelijapalautejärjestelmän käyttöönoton aikataulu

OSKU on kuunnellut huolestuneena ammatillisen koulutuksen järjestäjien esittämiä arvioita siitä, että mikäli opiskelijapalautejärjestelmä otetaan asetuseräilyyn mukaisesti käyttöön 1.7.2018, vaarantaisi se palautteen luotettavuuden ainakin alkuvaiheessa. OSKU pitää valtakunnallisen ja kattavan opiskelijapalautteen keräämistä aivan ehdottoman tärkeänä, mutta OSKU toivoo, että opetus- ja kulttuuriministeriö keskustelee vielä tarkasti ammatillisen koulutuksen järjestäjien edustajien kanssa mahdollisuuksista turvata opiskelijapalautteen keräämistä luotettavuus aina palautejärjestelmän alkuvaiheesta lähtien. Koska osa opiskelijapalautteen kysymyksistä toimii samalla myös rahoitusperusteena, on äärettömän tärkeää, että palautejärjestelmä toimii luotettavasti alusta lähtien kaikkialla Suomessa koulutuksen järjestäjästä riippumatta. Mikäli on perusteltu syy epäillä palautteen keräämistä luotettavuuden kärsimistä, on aikataulun venyttämistä syytä arvioida vakavasti – joskin OSKU pitää samalla tärkeänä, että opiskelijapalautejärjestelmän käyttöönottoa ei viivästytetä enempää kuin on välttämätöntä.

Opiskelijapalautekyselyyn vastaavat opiskelijat

OSKU pitää tärkeänä, että opiskelijapalaute kerätään sekä opintojen alku- että päättövaiheessa.

Muistiluonnoksen perusteella tulkitsemme, että asetuseräilyssä esitetystä muodosta koulutuksensa keskeyttäneet opiskelijat eivät käytännössä vastaisi laisinkaan päättövaiheen kyselyyn. Tältä osin asetuseräilyä on vielä tarkennettava, jotta opiskelijapalautekyselyyn vastaavien opiskelijoiden joukko ilmenee riittävän täsmällisesti asetuseräilystä.

OSKU huomauttaa, että mikäli koulutuksensa keskeyttäneet opiskelijat eivät vastaa laisinkaan päättövaiheen kyselyyn, jää silloin samalla saamatta paljon arvokasta tietoa, joiden avulla koulutuksen keskeyttämiseen ammatillisessa koulutuksessa olisi kenties mahdollista reagoida. OSKU ei kuitenkaan esitä vielä tässä vaiheessa valtakunnallisen opiskelijapalautteen vastaajajoukon laajentamista näillä osin, mutta edellyttää, että opetus- ja kulttuuriministeriö pohtii keinoja, joilla myös ammatillisen koulutuksen keskeyttäneiden ääni saadaan paremmin kuuluviin osana palautejärjestelmää – muuten palautejärjestelmän tuottama aineisto on osittain vinoutunutta.

OSKU pitää tärkeänä, että opiskelijapalautteen keräämisen toimivuutta arvioidaan esimerkiksi kahden vuoden kuluttua opiskelijapalautteen keräämisen käynnistyttyä, jotta tarvittavat kehityskohdat esimerkiksi palautekyselyssä, kyselyn vastaajajoukossa ja vastaajaprosentissa voidaan arvioida. Viimeistään tässä yhteydessä on välttämätöntä pohtia, miten koulutuksen keskeyttäneiden palaute pystyttäisiin sisällyttämään osaksi palautejärjestelmää.

Yksityiskohtaisia huomioita opiskelijapalautekysymyksistä

OSKU on tätä lausuntoa ja aiempaa Opetushallitukselle toimitettua luonnosversion kommenttia varten pyytänyt opiskelijapalautekysymyksistä ja niiden ymmärrettävyydestä täsmäpalautetta yli 30 ammattiin opiskelevalta nuorelta eri puolella Suomea.

Tämän pohjalta esitämme oheiset yksityiskohtaiset huomiot palautekysymyksistä (kysymysten numerointi Kaikki opiskelijapalautekysymykset -liitteen mukainen):

- Aloituskyselyn kysymys 3: Terminä ”opiskeluuyhteisö” on monitulkintainen ja sillä on erilaisia mielikuvia opiskelijoiden keskuudessa.
- Aloituskyselyn kysymys 12: OSKU on pettynyt, että kysymystä ei esitetä osaksi rahoituksen perusteena toimivia kysymyksiä. Riittävän ohjauksen saaminen opintojen suunnitteluun eli käytännössä HOKS:n laadintaan on välttämätön ja kriittinen osa koko henkilökohtaisiin polkuihin rakentuvaa ammatillista koulutusta. OSKU esittää vahvasti, että tätä kysymystä käytetään rahoituksen perusteena.
- Aloituskyselyn kysymys 13: Seliteteksti on luonteeltaan epäselvä, eikä välttämättä avaudu opintonsa hiljattain aloittaneelle opiskelijalle.
- Aloituskyselyn kysymykset 15 ja 16: OSKU on pettynyt, että kysymykset edelleen rajautuvat pelkästään kiusaamiseen. OSKU esittää, että kysymykset muotoillaan uudelleen siten, että niissä huomioidaan kiusaamisen lisäksi myös syrjintä ja häirintä.
- Päätökyselyn kysymys 2: OSKU esittää, että kysymys toimisi rahoituksen perusteena. Opiskelijan vaikutusmahdollisuudet omien opintojensa suunnitteluun on keskeinen osa ammatillisen koulutuksen uudistuksen henkeä.
- Päätökyselyn kysymys 5: OSKU huomauttaa edelleen, että kysymys on epäselvästi muotoiltu ja vaikeasti tulkittava – joskin kysymys on jo nyt tässä versiossa aiempaa selvemmin muotoiltu.
- Päätökyselyn kysymys 22: OSKU esittää, että kysymys toimisi rahoituksen perusteena. Jokaisella opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, joten tämän asian varmistamisen soisi olevan huomioitu myös rahoituksen perusteissa.
- Päätökyselyn kysymys 24: Selitetekstiin on eksynyt virhe. Ammatillisessa koulutuksessa ei ole oppilaita ja oppilaskuntaa vaan opiskelijoita ja opiskelijakunta. Selitetekstiin on korjattava termiksi ”opiskelijakunta”.

- Päätökyselyn kysymys 27: OSKU huomauttaa edelleen, että kysymys on epäselvästi muotoiltu. Toimivampi muotoilu voisi olla esimerkiksi ”Saavutin koulutuksessa tarvitsemäni ammattitaidon työelämään tai jatko-opintoihin siirtymiseksi tai jatkamiseksi.”

Muilta osin OSKULLA ei ole huomautettavaa asetustalonnoksesta.

Helsingissä 8.5.2018

Emmi Pentikäinen
Puheenjohtaja
Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry

Juuso Luomala
Pääsihteeri
Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry

Lisätietoja:

pääsihteeri Juuso Luomala, puh. 044 977 4014, juuso.luomala@osku.info